Nõmme Sõnumid, 27. X 17

Betoonist Vabaduse puiestee – 80

2. osa
(algus Nõmme Sõnumites nr 18, 13. oktoober 2017)

UNO TRUMM
ajaloolane

Teedeministeeriumi maanteede valitsuse ja Nõmme linnavalitsuse koostöös sündis plaan katta 6,6 kilomeetri pikkune tänav viie meetri laiuse tsementbetoonkattega. Esimene eraldas selleks majandusaastal 1935/36 52 000 krooni ning teine ostis Port-Kunda tsemendivabrikult 3400 tünni tsementi soodushinnaga 5,75 krooni (franko Rakvere raudteejaam) ja asus töid korraldama. Mais ja juunis 1935 valmis tee Tallinna-poolses otsas 902,2 meetri pikkune lõik alates Männiku teest. Tee, mille servadesse paigaldati lisaks poolemeetrised klompkividest ribad, ehitati insener Ants Esko juhtimisel varasemale killustikalusele kahe 6 cm pikkuse kihina, mis tambiti tampimismasinaga Dingler. Selleks et kihid omavahel nakkuks, ehitati nad üksteise järel. Juhul kui see polnud võimalik, rehitseti enne pealiskihi asetamist aluskihi pind karedaks ja kasteti tsemendipiimaga. Lisaks valmistati 6 mm paksusest armatuurrauast 5–7 cm pikkused naelad, mis löödi – 4–8 tükki ruutmeetri peale – poolest saadik aluskihisse. Need abinõud alati siiski ei toiminud, sest teel oli lõike, millest ülesõidul oli kosta kihtide mittenakkumisele viitavat kobinat.

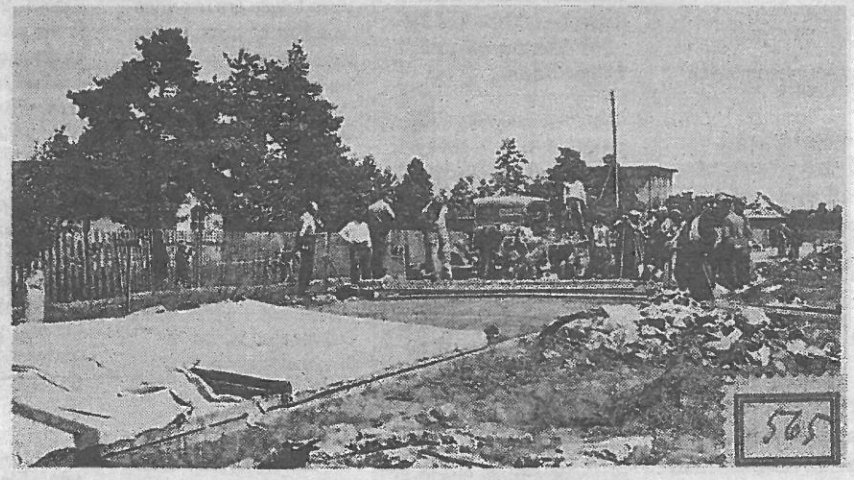

FOTO: TALLINNA LINNAMUUSEUM

Vabaduse puiestee ehitamine.

17. juulil 1935 avati Vabaduse puiestee vastvalminud osa liikluseks. Päevaleht kirjutas: «Hommikuks kõrvaldati sõiduteelt tõkkepukid ning autod, omnibused ja vankrid vurasid pikki ideaalselt siledat ja sirget teed Vabaduse puiesteed. Valminud teeosa on kahtlemata parim ja siledam tee pealinna ümbruskonnas.»

Kuulnud Vabaduse puiestee ehitamisest, tegi Riigi Põlevkivitööstus omalt poolt maanteede valitsusele ettepaneku, millest oli raske keelduda. Kuigi tsementbetoonkatte ruutmeeter maksis 4,75 krooni ja asfaltbetoonkate 5,90 krooni, pakuti maanteede valitsusele hinda 4,70 krooni. Seepeale katkestati 15. juunil senine tee-ehitus Palli ja Side tänava vahel ning Riigi Põlevkivitööstus rajas sealt 545 meetri pikkuse asfaltbetoonist teelõigu kuni Valdeku tänavani. Töö tehti oktoobris, ebasoodsates ilmaoludes, maanteede valitsuse nõutud tehnilisi tingimusi eirates.

Samal ajal rajati ka betoonist 1019 meetri pikkune teelõik Vabaduse puiestee Pääsküla-poolses otsas. Maanteede valitsusega lepiti kokku, et kasutamata tsemendi (1040 tünni) riknemise vältimiseks võtab linn 15 000 krooni laenu, ehitab tee valmis ning saab laenuraha ühes protsentidega järgmisel aastal tagasi. Kuna tee ehitati otse liivaalusele, oli selle alumise betoonikihi paksus 12 cm ja ülemisel kihil 6 cm. Et tee läbis kohati turbapinnast, pandi betooni tugevdamiseks sellesse kaks 6 mm läbimõõduga terasvarbadest armatuurvõrku. Neist esimene aluskihti 4 cm kõrgusele ning teine pealiskihti, 2 cm kõrgusele aluskihist.

Majandusaastal 1936/37 tegid Nõmme linnavalitsusele Vabaduse puiestee lõplikuks väljaehitamiseks oma ettepanekud nii Riigi Põlevkivitööstus kui ka AS Betoon. Kuna ühe ruutmeetri tsementbetoonkatte üldkulud (ehitamine ja hooldus) olid odavamad kui asfaltbetoonkatte puhul, otsustas maanteede valitsus rahastada 3610-meetrise betoonkattega ja 489-meetrise asfaltbetoonkattega teelõigu ehitust. Viimane rajati Pärnu maanteelt silikaadivabriku juurest kuni betoonteeni.

Järgneb

Keskraamatukogu kingib esimese klassi lastele raamatu

Tallinna keskraamatukogu kingib igal sügisel Tallinnas esimesse klassi läinu lapsele raamatu. Sellist kingitust tehakse juba kümnendat aastat. Sel aasta saavad koolijütsid kingiks lasteraamatu «Kooliraamat», mille on kirjutanud Indrek Koff ja illustreerinud Marja-Liisa Plats. Keskraamatukogu direktori Kaie Holm sõnul on keskraamatukogu 2007. aastal algatatud raamatute kinkimise projekti eesmärk tagada, et Tallinna koolide 1. klasside lapsed on koos õpetajatega läbi käinud tee koolist lähimasse raamatukokku ning koos on õpitud tundma raamatukogu teenuseid.

Esimesi klasse oodatakse alates novembrist raamatuid kätte saama koolile lähimasse keskraamatukogu teenindusosakonda või haruraamatukokku. Tuleku aja lepivad koolidega kokku raamatukoguhoidjad. **(NS)**

Õhksoojuspumpade keemiline pesu
Tel 5366 9898

A1 AUTOHOOLDUS
SÕIDUKITE REMONT, HOOLDUS- JA REHVITÖÖD
Salve 2, Nõmme linnaosa, Tallinn
Broneeri aeg
+372 658 1238 www.a1autohooldus.ee
+372 50 84 878 info@a1autohooldus.ee

LAURI KREEK
MASSAAŽ
56 959 081
lauri.kreek@gmail.com

PRISMA
KINNISVARA OST, MÜÜK, ÜÜR, HINDAMINE
ESIMENE KONSULTATSIOON TASUTA
AINUSESINDUSLEPINGUGA HINDAMISAKT TASUTA
PROFESSIONAALSED PILDID SHIU KODUST TASUTA
VÕTKE ÜHENDUST JA KÜSIGE LISA!

Roland Kore
55 28 598
roland@prisma.ee
Koidu 70, Tallinn 10129 | www.prisma.ee